

Terveystenhuoltolain täsmennys, asiantuntijakuuleminen Pohjanmaan hyvinvointialueelta

Heidi Bengts, osastonylilääkäri, Palliatiivinen keskus

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 11.6.2026

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Palliatiivisen ja saattohoidon turvaamista tarvitaan lainsäädännössä

- **Oikeus palliatiiviseen hoitoon**

Lain täsmennys varmistaa palliatiivisen hoidon potilaan oikeutena, ei harkinnanvaraisena palveluna.

- **Hoitojen yhdenvertaisuus**

Velvoittava lakikirjaus edistää hoidon tasa-arvoa ja vähentää alueellisia eroja Suomessa sekä yhdenmukaistaisi hyvinvointialueiden toimintaa suosituksia paremmin.

- **Osaaminen ja hoidon vaativuustasot**

Lailla voidaan vahvistaa oikeutta saada tarpeiden mukaisesti palliatiivista hoitoa eri vaativuustasoilla (A, B, C) ja korostaa osaamisen merkitystä.

- **Ennakoiva hoidon suunnittelu**

Palliatiivisen hoidon parempi integroituminen palveluihin mahdollistaa ajoissa käynnistyvän hoitopolun parantaen potilaan elämänlaatua ja kustannustehokkuutta vähentämällä raskasta hoitoa ja päivystyspalvelujen käyttöä elämän loppuvaiheessa.

Pohjanmaan hyvinvointialue lukuina (31.12.2024)

14 kuntaa, väestö 178749

- Väestötiheys 24,1 inv./km²
- Vaasa 192,8 as./km²
- Korsnäs 8,4 as./km²

Etäisyydet:

- Vaasa – Teerijärvi 138 km
- Vaasa – Siipyy 133 km

Äidinkieli:

- suomi 39,9%
 - ruotsi 49,4%
 - muut 10,7%
- Luoto ruotsi 91,8%, Laihia suomi 96,7%

Lähde: Tilastokeskus

Paikalliset erityispiirteet: Haasteet pitkissä etäisyyksissä

- Pitkät etäisyydet ja harva asutus vaikeuttavat palliatiivisen hoidon järjestämistä suurten kaupunkien ulkopuolella.
- On hyvä huomioda, että:
 - Kaikki potilaat eivät voi tai halua siirtyä keskitettyihin yksiköihin.
 - Kotona tapahtuva hoito on usein potilaan toiveen mukaista.
 - Etäisyydet vaikeuttavat palvelujen saavutettavuutta.
 - Hyvin pienet yksiköt ovat haavoittuvaisia.
- Tästä seuraa tarve kotisaattohoidon vahvistamiselle, liikkuville palliatiivisille tiimeille ja etäpalvelujen hyödyntämiselle.
- Selkeällä lainsäädännöllä ja hyvinvointialueiden yhtenäisillä hoitokäytännöillä voidaan vahvistaa saavutettavuutta ja yhdenvertaista hoitoa myös haja-asutusseuduilla.

Paikalliset erityispiirteet: Äidinkielen merkitys elämän loppuvaiheen hoidossa

- Elämän loppuvaiheen hoidossa mahdollisuus kommunikoida omalla äidinkielellä edesauttaa potilaan ja läheisten psyykkistä hyvinvointia sekä tukee potilaan itsemääräämisoikeutta.
- Palliatiivisessa hoidossa kielen merkitys korostuu:
 - Potilas ilmaisee oireita, kipua ja psyykkistä kuormitusta.
 - Hoitoon liittyy herkkiä keskusteluja elämän loppuvaiheesta.
 - Omaiset osallistuvat hoitoon ja päätöksentekoon.
- Lainsäädäntöä täsmennettäessä tulee varmistaa, että palliatiiviset palvelut ovat tosiasiallisesti saatavilla molemmilla kansalliskielillä.

Ydinviesti valiokunnalle

- **Tarvitsemme palliatiivisen hoidon kirjauksen lakiin**

Terveydenhuoltolain täsmennys palliatiivisen ja saattohoidon osalta on tärkeä potilaiden yhdenvertaisuuden ja hoidon laadun turvaamiseksi.

- **Paikalliset erityispiirteet huomioitava**

Lainsäädännössä tulee huomioda kansalliskielet ja pitkien etäisyyksien tuomat haasteet useilla hyvinvointialueilla.

- **Yhteiskunnallinen arvovalinta**

Lainsäädännön täsmennys osoittaa yhteiskunnan sitoutumisen ihmisarvoiseen elämän loppuvaiheen hoitoon, vahvistaa luottamusta, tukee ammattilaisten osaamista ja edesauttaa hoitoresurssien vaikuttavaa kohdentamista.